

GEREKÇE

Hava kirliliğinin dünya genelinde, bulaşıcı olmayan hastalıklar sonucu erken ölüme yol açan etmenler arasında üst sıralarda yer alırken, Dünya Sağlık Örgütü, hava kirliliğini insanda kansere yol açan birinci grup etmenler arasında tanımlamakta ve tüm hükümetleri hava kirliliğine karşı acil eyleme çağırmaktadır.

Türkiye'nin sera gazı emisyonunun 2005-2016 arasında %49 arttığı, kömürlü elektrik santrallerine bağlılıktan dolayı büyük şehirlerde ve sanayileşmiş bölgelerde hava kalitesinin Dünya Sağlık Örgütü kurallarının çok altında kaldığı OECD Raporunda yer alırken, Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Dünya Çevre Günü nedeniyle 2018 yılına ilişkin yayınlamış olduğu "İstatistiklerle Çevre" Bülteninde 2008'de toplam 387,6 milyon ton olan karbondioksit (CO₂) eşdeğeri sera gazı emisyonu, 2018'de yüzde 34.4 artışla 520.9 milyon ton CO₂ eşdeğeri düzeyine yükseldiği belirtilmektedir.

Dünyada ve Türkiye’de yapılan bir çok bilimsel araştırmalar kömürlü termik santrallerin hava kirliliği, su kirliliği, toprak kirliliği nedeniyle toplumun geniş kesimlerinde hastalanmalara ve ölümlere, ekolojik tahribata ve iklim değişikliklerine neden olduğunu ortaya koymaktadır. Kömürlü termik santralleri, Türkiye’de ciddi düzeyde hava kirliliğine yol açmaktadır.

Avrupalı solunum hastalıkları uzmanları kömürü “görünmez katil” olarak adlandırmakta ve günümüzde toplum sağlığını tehdit eden en önemli sorunlardan biri olarak tanımlamaktadır. İnsanlarda kalp-damar ve solunum sistemi hastalıklarından, zihinsel işlevlerde gerilemeye, anne karnındaki bebeklerde gelişim bozukluklarına ve erken doğuma kadar geniş bir yelpazede yol açtığı pek çok ciddi sağlık sorununu barındırdığı yapılan araştırmalarla kanıtlanmıştır.

Kömürün iklim değişikliğine katkısı Hükümetler arası İklim Değişikliği Paneli (IPCC), 2018 Ekim ayında yayınladığı rapor ile küresel sıcaklık artışı 1,5 derece ile sınırlamanın hepimiz için elzem olduğunu ortaya koyarken, bu hedefe ulaşmanın en önemli koşullarından birinin kömür yatırımlarının acilen terk edilmesi, Türkiye'nin de üyesi olduğu OECD ülkelerinde 2035'e kadar, diğer tüm ülkelerde de 2050 yılına kadar kömür tüketiminin sıfıra inmesi gerektiği belirtilmiştir.

Şubat 2018 itibarıyla, Avusturya, Belçika, Birleşik Krallık, Danimarka, Finlandiya, Fransa, Hollanda, İsveç, İtalya, Portekiz gibi 10 Avrupa Birliği ülkesi elektrik üretiminde kömür kullanımını sonlandırıp, termik santrallerini emekli edip temiz enerjiye yönelirken, Türkiye

Köylerinin maden bölgesinde kalması nedeniyle doğdukları yeri terk etmek zorunda kalan İkizköy'lüler Yeniköy Termik Santralinin özelleştirilmesiyle birlikte İkizköy ve bölgedeki diğer birçok yerleşimin su ihtiyacının sağlandığı su kaynaklarının Özelleştirme İdaresinin Onayı ile Yeniköy Kemerköy Elektrik Üretim AŞ'ye devredilmesi ile Geyik Barajının suyunun % 75'i ve diğer sondaj kuyularından elde edilen su, şirketin "kendi malı" olmuş ve yine kendi tesislerinin soğutulması için kullanılmaya başlanması ile özellikle pandemiden korunmada hijyenin özellikle önemli olduğu günlerde evlerinde kullanacak su bulamadıkları gibi,

İklim değişikliğine neden olan kömürlü termik santrallerin ve kömür madenlerinin yurttaşların suya erişimlerini, yerelde canlı sağlığını, havayı, suyu, toprağı kirlettiğı, tarım alanlarını ve yerleşim yerlerini tahrip ettiğı ve küresel iklimi değiştirdiğı göz önüne alındığında termik santrallerin insan yaşamı ve doğa tahribatında yaratmış olduğı olumsuz etkilerinin azaltılması, emeklilik yaşına gelmiş Yatağan, Yeniköy ve Kemerköy termik santrallerinin maliyetli yenileme yatırımları yerine kısa vadeli bir plan çerçevesinde kademeli olarak kapatılması; bölgedeki kömür sektöründe istihdam edilen, Aydın, Denizli ve Muğla illerinde toplamda 5 bine yakın işçinin aileleri ile birlikte katma değeri kömüre göre daha yüksek, işçi güvenliği açısından çok daha düşük riskli iş kollarında istihdam edilebilmesi için gerekli bir adil dönüşüm süreci, rehabilitasyon ve eğitimlerin sağlanması, iş olanaklarının yaratılması, bunun için gerekli planlamaların somut olarak uygulamaya konulması; enerji üretiminde kömürden, yurttaşları ve ekolojiyi merkezine alan yenilenebilir enerji kaynaklarına geçişi sağlayacak bölgesel ve ulusal düzeyde uygulanabilir kalıcı planların oluşturulmasına yönelik çözüm önerileri geliştirilmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince bir Meclis Araştırması açılmasını teklif ve arz ederim.

Köylerinin maden bölgesinde kalması nedeniyle doğdukları yeri terk etmek zorunda kalan İkizköy'lüler Yeniköy Termik Santralinin özelleştirilmesiyle birlikte İkizköy ve bölgedeki diğer birçok yerleşimin su ihtiyacının sağlandığı su kaynakları Özelleştirme İdaresinin Onayı ile Yeniköy Kemerköy Elektrik Üretim AŞ'ye devredilmiştir. Böylece, Geyik Barajının suyunun % 75'i ve diğer sondaj kuyularından elde edilen su, şirketin "kendi malı" olmuş ve yine kendi tesislerinin soğutulması için kullanılmaya başlanması ile özellikle pandemiden korunmada hijyenin özellikle önemli olduğu günlerde evlerinde kullanacak su bulamadıkları

İklim değişikliğine neden olan kömürlü termik santrallerin ve kömür madenlerinin yurttaşların suya erişimlerini, yerelde canlı sağlığını, havayı, suyu, toprağı kirlettiğı, tarım alanlarını ve yerleşim yerlerini tahrip ettiğı ve küresel iklimi değiştirdiğı göz önüne alındığında termik santrallerin insan yaşamı ve doğa tahribatında yaratmış olduğı olumsuz etkilerinin azaltılması, enerji üretiminde kömürden, yurttaşları ve ekolojiyi merkezine alan yenilenebilir enerji kaynaklarına geçişi sağlayacak bölgesel ve ulusal düzeyde uygulanabilir kalıcı planların oluşturulmasına yönelik çözüm önerileri geliştirilmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince bir Meclis Araştırması açılmasını teklif ve arz ederim.

L

Coleman

Wittl.

Hart

Kat & anti

Burton

M. King?

Doomsday

Russell

il

~~Y~~

A. C. Lewis

Needlebury

J. J. Young

Fleming

P. L. R.

S. Decker